

Slimību profilakses un kontroles centrs

Duntes iela 22, Rīga, LV-1005, tālr. 67501590, fakss 67501591, e-pasts info@spkc.gov.lv

EPIDEMIOLOĢIJAS BIĻETENS

Nr. 44 (1595)

2018. gada 7. novembrī

Pārskats par akūtu augšējo elpceļu infekciju (AAEI) un gripas¹ izplatību 2018. gada 44. nedēļā Latvijā

2018. gada 44. nedēļā monitoringā iesaistītajās ambulatorajās ārstniecības iestādēs (informācija saņemta no 69 ģimenes ārstu praksēm) gripas gadījumi netika reģistrēti.

Pacientu vērsšanās pie ārsta ar AAEI, gripu un pneimoniju vidēji uz 100 000 iedzīvotājiem²

	Vecuma grupas	40. ned.	41. ned.	42. ned.	43. ned.	44. ned.	Salīdzinot ar iepriekšējo nedēļu (%)
AAEI	Vidēji	1110,5	976,9	1005,2	1025,9	1042,0	1,6
	0-4	5185,3	4993,5	5285,2	5314,7	5228,9	-1,6
	5-14	2872,0	2944,1	2881,2	2297,1	2888,8	25,8
	15-64	713,4	545,8	565,9	623,7	607,0	-2,7
	65 un >	246,0	187,8	212,9	239,8	172,8	-27,9
Gripa	Vidēji	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0-4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	5-14	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	15-64	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	65 un >	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pneimonija	Vidēji	28,1	31,8	32,1	16,4	28,6	74,6
	0-4	31,8	80,8	77,5	0,0	44,4	100,0
	5-14	29,5	29,6	74,8	18,7	92,3	394,2
	15-64	29,8	32,5	28,1	19,4	21,3	9,9
	65 un >	20,5	15,2	9,7	10,4	14,8	42,1

Vērsšanās ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos 44. nedēļā salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju nedaudz palielinājusies (par 1,6%), vidēji reģistrēti 1042,0 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (43. nedēļā – 1025,9 gadījumi uz 100 000 iedz.).

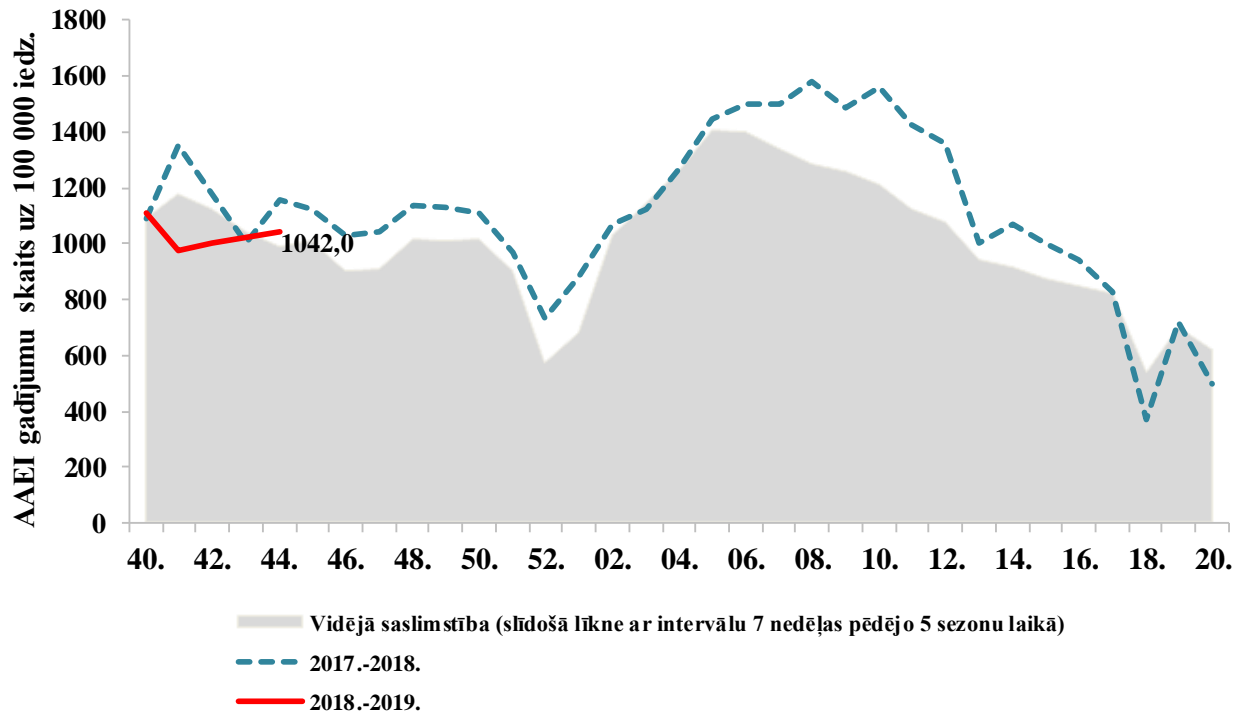
Vērsšanās ambulatorajās iestādēs pneimoniju gadījumos 44. nedēļā salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju palielinājusies par 74,6%, vidēji reģistrēti 28,6 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (43. nedēļā – 16,4 gadījumi uz 100 000 iedz.).

¹ Klīniskie gripas gadījumi monitoringā iekļautajās ģimenes ārstu praksēs

² Saslimstības līmenis, vai vērsšanās pēc medicīniskās palīdzības nedēļas laikā, tiek aprēķināta pamatojoties uz pacientu skaitu, kas pirmo reizi sakarā ar patreizējo saslimšanas epizodi vērsušies pie ģimenes ārsta.

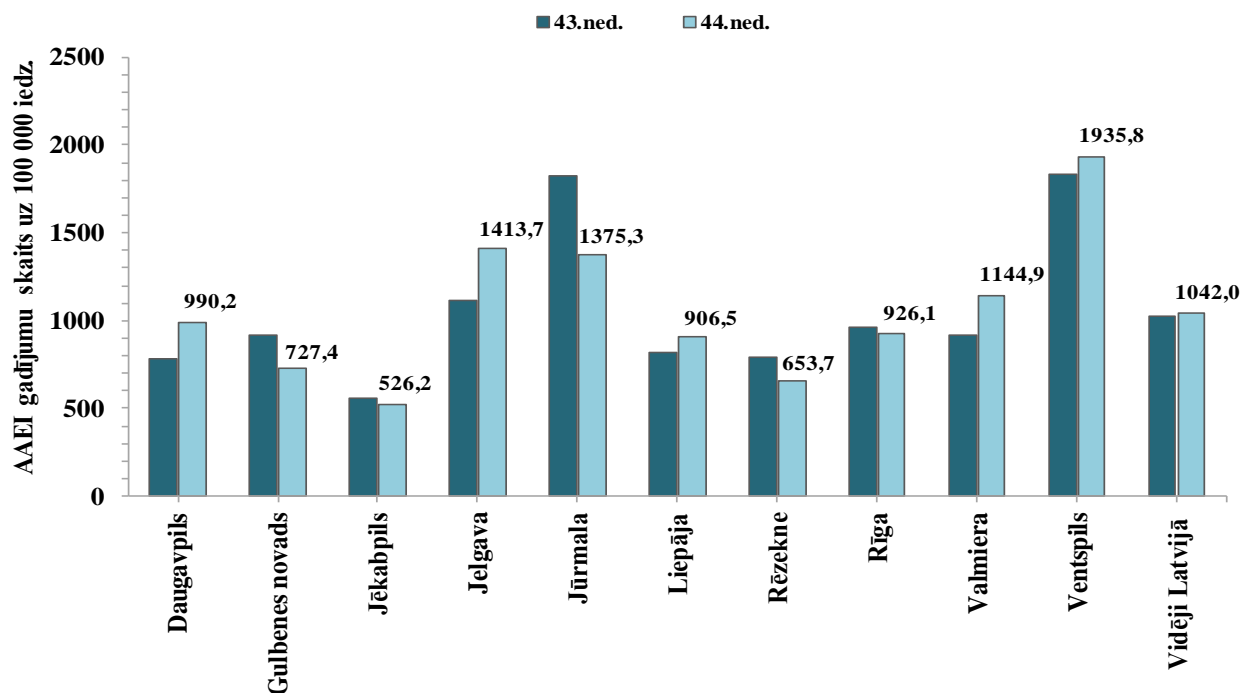
Vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos 2018.—2019. gada sezonā salīdzinājumā ar iepriekšējo sezonu un piecu gadu vidējiem rādītājiem

2018. gada 44. nedēļā pacientu vēršanās ambulatorajās ārstniecības iestādēs AAEI gadījumos bijusi nedaudz zemāka nekā iepriekšējā 2017.—2018. gada sezonas 44. nedēļas vidējais rādītājs, bet nedaudz augstāka nekā pēdējo sezonu vidējais rādītājs attiecīgajā laika periodā.

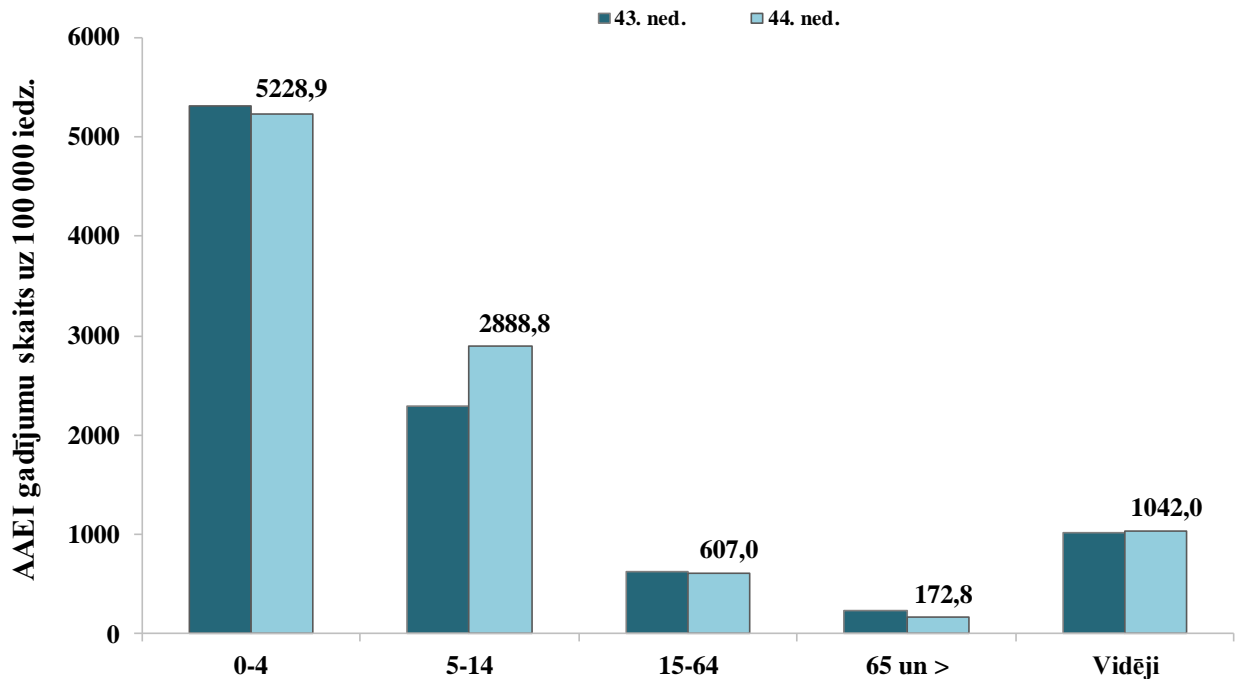
AAEI atsevišķās monitoringa teritorijās

Augstāka par vidējo saslimstība ar AAEI 44. nedēļā tika reģistrēta četrās no desmit monitoringā iekļautajām teritorijām – Ventspilī, Jelgavā, Jūrmalā un Valmierā. Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu saslimstība ar AAEI palielinājusies piecās administratīvajās teritorijās – Jelgavā, Daugavpilī, Valmierā, Liepājā un Ventspilī.

AAEI atsevišķās vecuma grupās

Augstākā saslimstība ar AAEI 44. nedēļā tika reģistrēta bērniem 0–4 gadu vecuma grupā (5228,9 gadījumi uz 100 000 iedz.).

Par stacionētiem pacientiem gripas un gripas izraisītas pneimonijas gadījumos

2018. gada 44. nedēļā bija saņemta informācija par vienu hospitalizēto pacientu (0–4 gadu vecuma grupā) ar aizdomām par gripas infekciju. Diagnoze *gripa* netika apstiprināta, jo gripas vīrusi laboratoriski netika noteikti.

Vispārējās izglītības iestāžu apmeklējums

2018. gada 44. nedēļā (ceturtdien) vispārējās izglītības iestāžu apmeklējums bijis gandrīz līdzīgs 2018. gada 42. nedēļas apmeklējumam – vidēji 92,9% skolēnu (2018. gada 43. nedēļā vispārējās izglītības iestādēs bija brīvlaiks). Viszemākais vispārējo izglītības iestāžu apmeklējums reģistrēts Jelgavā (89,2%) un Rīgā (91,4%).

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Apmeklējumu īpatsvars no reģistrēto skolēnu skaita (%)										
	Daugavpils	Gulbenes novads	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
40.	91,8	93,8	94,4	92,1	86,9	94,5	93,9	91,6	95,5	94,1	92,7
41.	92,9	94,0	96,6	92,8	88,9	95,5	90,9	91,8	81,7	93,5	92,5
42.	94,3	91,7	94,4	95,6	88,2	94,5	93,9	92,0	91,4	93,2	93,0
43.	Brīvlaiks										
44.	94,4	94,6	89,2	94,9	94,2	94,0	93,1	91,4	92,0	94,0	92,9
Salīdzinājumā ar 42. nedēļu (±)	0,0	2,9	-5,2	-0,7	6,0	-0,5	-0,8	-0,6	0,6	0,8	-0,1

Pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums

2018. gada 44. nedēļā (ceturtdien) pirmsskolas izglītības iestādes apmeklēja vidēji 76,0% bērnu, kas ir par 6,8% vairāk nekā iepriekšējā nedēļā (43. nedēļā – 69,3%). Viszemākais pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums reģistrēts Liepājā (73,1%), Jūrmalā (73,6%) un Jēkabpilī (73,6%).

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Apmeklējumu īpatsvars no reģistrēto pirmsskolēnu skaita (%)										
	Daugavpils	Gulbenes novads	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
40.	73,8	82,0	77,6	77,7	83,7	83,1	84,6	75,6	76,7	76,9	77,4
41.	72,8	82,0	80,7	80,3	79,3	78,6	84,9	89,1	80,0	75,5	79,8
42.	76,5	86,7	83,8	75,5	67,3	75,7	82,7	88,5	86,7	77,9	80,3
43.	71,2	64,8	64,9	65,3	63,9	66,5	83,1	71,7	66,7	67,3	69,3
44.	74,8	78,9	83,4	73,6	73,6	73,1	87,9	75,5	77,5	75,4	76,0
Salīdzinājumā ar 43. nedēļu (±)	3,6	14,1	18,5	8,3	9,6	6,5	4,8	3,9	10,8	8,1	6,8

Respiratoro vīrusu cirkulācija

2018. gada 44. nedēļā SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) stacionārā „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) Nacionālā referenes laboratorijā tika izmeklēti 65 klīniskie paraugi elpceļu infekciju diagnostikai, gripas vīrusi netika noteikti.

No citiem respiratoriem vīrusiem visvairāk bija noteikti adenovīrusi (11), rinovīrusi (8), bokavīrusi (7), kā arī enterovīrusi (6), paragripas IV tipa vīrusi (2) un cilvēka metapneimovīruss (1).

Nedēļas	Izmeklēto paraugu skaits	A gripa	B gripa	Paragripa I	Paragripa II	Paragripa III	Paragripa IV	Respiratori sincitiālais vīruss	Adenovīrusi	Rinovīrusi	Cilvēka metapneimovīruss	Bokavīrusi	Koronavīrusi	Enterovīrusi	Pozitīvo paraugu skaits	Pozitīvo paraugu īpatsvars (%)	Gripas pozitīvo paraugu īpatsvars (%)	RSV pozitīvo paraugu īpatsvars (%)
40.	31									10				5	15	48,4	0,0	0,0
41.	63								1	12		2	1	8	24	38,1	0,0	0,0
42.	43			1			2		1	9		2		4	19	44,2	0,0	0,0
43.	66	1			2		1	2	10	16				5	37	56,1	1,5	3
44.	65						2		11	8	1	7		6	35	53,8	0,0	0
Kopā	268	1	0	1	2	0	5	2	23	55	1	11	1	28	130	48,5	0,4	0,7

Secinājumi

2018. gada 40.–44. nedēļā monitoringa iesaistītajās ģimenes ārstu praksēs gripas gadījumi netika reģistrēti.

Pacientu vēršanās AA EI gadījumos ambulatorajās iestādēs 44. nedēļā, salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu, nedaudz palielinājusies (par 1,6%). Visaugstākie saslimstības rādītāji tika reģistrēti bērniem 0–4 gadu vecuma grupā.

SIA RAKUS LIC Nacionālā referenes laboratorijā 2018. gada 44. nedēļā gripas vīrusi netika noteikti. No citiem respiratoriem vīrusiem visvairāk bija noteikti adenovīrusi, rinovīrusi un bokavīrusi.

2018. gada 43. nedēļā SIA RAKUS LIC Nacionālā referenes laboratorijā bija noteikts pirmais šajā sezonā A tipa gripas vīruss, kas tika raksturots kā A/H1pdm apakštips.

PVO Eiropas reģiona gripas uzraudzības tīkla informācija - Flu News Europe

<http://flunewseurope.org/>

2018. gada 43. nedēļā gripas aktivitāte Eiropas reģionā kopumā bijusi zema, 15 valstis informēja par sporādisku gripas izplatību (Azerbaidžāna, Izraēla, Malta, Rumānija, Slovākija, Portugāle, Francija, Lietuva, Īslande, Dānija, Norvēģija, Zviedrija, Somija, Igaunija un Lielbritānija (Anglija, Skotija un Ziemeļīrija).

Gripas uzraudzības tīklā bija pārbaudīti 549 klīniskie paraugi, no tiem astoņos paraugos (1,5%) noteikti gripas vīrusi: sešos paraugos noteikti *A tipa* gripas vīrusi (4 – *A/H1N1pdm09*, 1 – *A/H3N2* un 1 – netipēts) un divos – *B tipa* gripas vīrusi (līnija nav zināma).

Gripas uzraudzības tīkla ietvaros noteikto vīrusu tipēšana

Vīrusa tips un apakštīps	2018. gada 43. nedēļa		2018.–2019. gada sezona kopā	
	skaits	% ^a	skaits	% ^a
<i>A tipa</i> gripa	6	75,0	14	70,0
<i>A(H1N1)pdm09</i>	4	80,0	8	61,5
<i>A(H3N2)</i>	1	20,0	5	38,5
<i>A netipēts</i>	1	-	1	-
<i>B tipa</i> gripa	2	-	4	30,0
<i>B/Yamagata</i> līnija			2	100,0
Nav noteikta līnija	2	-	4	-
Noteikts kopā (Izmeklēts kopā)	8 (549)	1,5	20 (1859)	1,1

^a *A* un *B tipa* vīrusiem saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits; *A tipa* gripas vīrusu apakštipiem saucējs ir kopējais tipēto *A tipa* gripas vīrusu skaits; *B tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais raksturoto *B tipa* gripas vīrusu skaits

Ārpus uzraudzības tīkla bija noteikti 113 gripas vīrusi, no tiem 97 (85,8%) *A tipa* (28 – *A/H1N1pdm09*, 13 – *A/H3N2* un 56 – netipēti) un 16 (14,2%) *B tipa* gripas vīrusi (līnija nav zināma).

Ārpus gripas uzraudzības tīkla noteikto vīrusu tipēšana

Vīrusa tips un apakštīps	2018. gada 43. nedēļa		2018.–2019. gada sezona kopā	
	skaits	% ^a	skaits	% ^a
<i>A tipa</i> gripa	97	85,8	287	82,2
<i>A(H1N1)pdm09</i>	28	68,3	62	49,2
<i>A(H3N2)</i>	13	31,7	64	50,8
<i>A netipēts</i>	56	-	161	-
<i>B tipa</i> gripa	16	14,2	62	17,8
<i>B/Yamagata</i> līnija	-	-	2	100,0
Nav noteikta līnija	16	-	60	-
Noteikts kopā (Izmeklēts kopā)	113 (10481)	-	349 (40244)	-

^a *A* un *B tipa* vīrusiem saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits; *A tipa* gripas vīrusu apakštipiem saucējs ir kopējais tipēto *A tipa* gripas vīrusu skaits; *B tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais raksturoto *B tipa* gripas vīrusu skaits

Par gripas izraisīto saslimšanu smaguma uzraudzību

Vairākas Eiropas reģiona valstis veic gripas izraisīto saslimšanu smaguma uzraudzību.

Smagu akūtu respiratoru infekciju (SARI) uzraudzību veic 17 valstis.

2018. gada 43. nedēļā 13 valstis, kuras veic SARI uzraudzību, informēja par 767 SARI gadījumiem. Nevienā no 100 laboratoriski izmeklētajiem paraugiem gripas vīrusi nebija noteikti. Kopumā kopš sezonas sākuma (2018. gada 40. nedēļa) bija ziņots par 2267 SARI gadījumiem. No 2264 gadījumiem, kuros bija zināms pacientu vecums, 61,9% pacientu bija 0–4 gadu vecuma grupā un 20,2% pacientu bija 15–64 gadu vecuma grupā.

Stacionēto pacientu uzraudzību intensīvās terapijas nodaļās (ITN), kuriem laboratoriski apstiprināta gripa, veic 12 valstis.

2018. gada 43. nedēļā Lielbritānija ziņoja par trim stacionētiem pacientiem ITN, kuriem bija apstiprināta *A tipa* gripa.

Stacionēto pacientu uzraudzību citās slimnīcu nodaļās, kuriem laboratoriski apstiprināta gripa, veic astoņas valstis.

2018. gada 43. nedēļā Čehijas Republika ziņoja par vienu stacionēto pacientu citā slimnīcu nodaļā, kuram bija noteikta gripa.

Kopējās mirstības uzraudzība EuroMOMO projekta ietvaros

<http://www.euromomo.eu/>

2018. gada 43. nedēļā 23 Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomiskās zonas valstis, kuras piedalās projektā EuroMOMO (*European Monitoring of Excess Mortality for Public Health Action*), ziņoja par kopējās mirstības iknedēļas rādītājiem. Projektā iesaistītajās valstīs kopējās mirstības rādītāji bija atbilstoši kopējās sagaidāmās mirstības līmenim šajā laika periodā.

Gripas un citu akūto augšējo elpceļu infekciju izplatība pasaulē. PVO globālā tīkla informācija 29.10.2018.

http://www.who.int/influenza/surveillance_monitoring/updates/latest_update_GIP_surveillance/en/

Kopumā gripas aktivitāte Ziemeļu puslodes mērenā klimata joslas valstīs saglabājās starp-sezonu līmenī. Dažas Dienvidēiropas un Dienvidaustrumāzijas valstis ziņoja par gripas pozitīvo paraugu skaita pieaugumu. Kopumā Dienvidu puslodes mērenā klimata joslas valstīs gripas aktivitāte samazinājās. Visā pasaulē pārsvarā noteikti *A tipa* gripas vīrusi.

Nacionālie gripas centri (NIC) un citas nacionālās gripas laboratorijas no 114 valstīm, reģioniem vai teritorijām ziņoja FluNet par laika periodu no 2018. gada 1. oktobra līdz 14. oktobrim (2018. gada 26. oktobra dati). PVO GISRS laboratorijās izmeklēti vairāk kā 89 996 paraugi, no tiem 2 890 bija pozitīvi uz gripas vīrusiem, no kuriem 2 432 (84,2%) noteikti *A tipa* un 458 (15,8%) *B tipa* gripas vīrusi. No *A tipa* gripas vīrusiem 1 559 (80,1%) bija tipēti kā *A/H1N1pdm09* un 387 (19,9%) kā *A/H3N2*. No raksturotajiem *B tipa* gripas vīrusiem 67 (62,0%) piederēja *B-Yamagata* līnijai un 41 (38,0%) *B-Victoria* līnijai.

PVO rekomendētais vakcīnas sastāvs 2018.–2019. gada sezonā Ziemeļu puslodē

http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2018_19_north/en/

Saskaņā ar PVO rekomendācijām 2018.–2019. gada sezonai Ziemeļu puslodē trīs-komponentu gripas vakcīnas sastāvā ir iekļauti šādi gripas vīrusu antigēni:

- *A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09*-līdzīgs
- *A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016 (H3N2)*-līdzīgs*
- *B/Colorado/06/2017*- līdzīgs (*B-Victoria/2/87* līnija)*

Četru-komponentu gripas vakcīnas sastāvā 2018.–2019. gada sezonai Ziemeļu puslodē papildu trīs minētajiem komponentiem kā ceturtais ir iekļauts *B tipa* gripas vīrusu antigēns no *B/Yamagata* līnijas:

- ***B/Phuket/3073/2013-līdzīgs (B/Yamagata/16/88 līnija)***

* 2018.–2019. gada sezonas gripas vakcīnas sastāvā divi komponenti ir atšķirīgi no 2017.–2018. gada sezonas vakcīnas komponentiem; *A/Hong Kong/4801/2014 (H3N2)*-līdzīgs vīruss tika aizvietots ar *A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016(H3N2)*-līdzīgu vīrusu, savukārt *B/Brisbane/60/2008*-līdzīgs vīruss tika aizvietots ar *B/Colorado/06/2017*-līdzīgu vīrusu (*B/Victoria/2/87* līnija).

PVO rekomendētais vakcīnas sastāvs 2019. gada sezonai Dienvidu puslodē

http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2019_south/en/

Trīs-komponentu vakcīnas sastāvā 2019. gada sezonai Dienvidu puslodē PVO rekomendē iekļaut šādu vīrusu antigēnus:

- ***A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-līdzīgs***
- ***A/Switzerland/8060/2017 (H3N2)-līdzīgs;***
- ***B/Colorado/06/2017-līdzīgs (B/Victoria/2/87 līnija)***

Četru-komponentu vakcīnas sastāvā 2019. gada sezonai Dienvidu puslodē papildu trīs minētajiem kā ceturto komponentu PVO rekomendē iekļaut *B tipa* gripas vīrusu antigēnu:

- ***B/Phuket/3073/2013-līdzīgs (B/Yamagata/16/88 līnija)***

Materiālu sagatavoja: SLIMĪBU PROFILAKSES UN KONTROLES CENTRA Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe Oksana Martiņuka, piedaloties epidemioloģei Rainai Nikiforovai.

2018.–2019. gada AA EI un gripas monitoringa 2018. gada 44. nedēļā datus sniedza:

- 69 primārās veselības aprūpes ārsti (reģistrēto pacientu skaits bija 108346 – 5,6% no Latvijas iedzīvotāju skaita)
 - 11 stacionārās ārstniecības iestādes
 - 38 vispārējās izglītības iestādes
 - 35 pirmsskolas izglītības iestādes
- Izmantoti SIA Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas (RAKUS) stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) laboratorijas dati.

Pateicamies visiem monitoringa dalībniekiem par savlaicīgi un precīzi sniegtu informāciju.

Datu pārpublicēšana un citēšana – atsauce uz Slimību profilakses un kontroles centra “Epidemioloģijas biļetenu” ir obligāta.